کد اجرا:

تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۰۸

نام و نام خانوادگی:

آموزشگاه : زکیه

نام آزمون: امتحان ادبیات–درس ۱ تا۸–پایه هفتم

۱ در بیت‌های زیر کدام آرایه‌های ادبی بکار رفته است؟

الف) حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست که آشنا سخن آشنا نگه دارد ( )

ب) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشته خویش آمد هنگام درو ( )

ج) دشمن دانا که غم جان بود بهتر از آن دوست که نادان بود ( )

۲ متصل کنید؟

الف) خانه‌ای برای شب سعدی

ب) رگبار کلمات محمد جواد محبّت

ج) بوستان شیخ محمود شبستری

د) گلشن راز نادر ابراهیمی

۳ چرا بزرگ‌ترها از دورهٔ نوجوانی با حسرت یاد می‌کنند؟

۴ کدام دسته از واژه‌های زیر دو املایی هستند؟

الف) هیأت، هیئت ◯ ب)اجر، عجر ◯ ج) حیات، حیاط ◯ د) مجتبا، مجتبی ◯

۵ متن زیر را بخوانید و به سؤال پاسخ دهید.

«من وقتی دیدم همهٔ آدم‌های خوب را دارم توی قلبم جا می‌دهم سعی کردم این عموی پدرم را هم ببرم توی قلبم و یه گوشه بهش جا بدهم اما جا نگرفت. دلم سوخت، جا نگرفت دیگر، آخه هر وقت که خودش هم با زحمت و فشار جا می‌گرفت، صندوق بزرگ پول‌هایش بیرون می‌ماند. دوان دوان از قلبم بیرون می‌آمد تا صندوقش را بردارد.»

سوال: برداشت شما از متن بالا چیست؟

۶ بیت «گفتی غزل بگو، چه بگویم مجال کو / شیرین من! برای غزل شور و حال کو» چند جمله دارد؟

الف) دو جمله ☐ ب) سه جمله ☐ ج) شش جمله ☐ د) پنج جمله ☐

۷ معنای واژگان زیر را بنویسید.

الف برهان: .....

۸ به نظر شما، چرا بزرگ‌ترها از دورهٔ نوجوانی و جوانی خود معمولاً با حسرت و آه، یاد می‌کنند؟

۹ شیوه مناظره از ویژگی‌های بیشتر قطعات پروین اعتصامی است. صحیح ☐ غلط ☐

۱۰ کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

الف) غافل – غفلت ☐ ب) نقطه – نقاط ☐ ج) وقت – اوقات ☐ د) مسجد – مساجد ☐

۱۱ بیت‌ها و عبارت‌های زیر را به فارسی روان بازنویسی کنید.

الف

ای هست کن اساس هستی کوته ز درت درازدستی

ب

نمودش بس که دور آن راه نزدیک شدش گیتی به پیش چشم، تاریک

پ

بر نامده و گذشته بنیاد مکن حالی خوش باش و عمر بر باد مکن

ت یاد دارم که در ایّام طفولیّت، متعبّد و شب‌خیز بودم.

www-kanoon-ir

ث تا افق‌های دور کوچ کنم　　باز پیغمبر بهار شوم

ج «روشن و گرم و زندگی‌پرداز　　آسمان مثل یک تبسّم شد»

چ یا رب، تو از وی خشنود باش و درجتش، درجهٔ اولیا گردان.

ح الهی، دلی ده که در کار تو جان بازیم.

۱۲ با توجه به متن، به سؤالات پاسخ دهید.

«یاد دارم که در ایّام طفولیّت متعبّد و شب‌خیز بودم. شبی در خدمت پدر، رحمهٔ‌الله‌علیه، نشسته بودم و همه شب دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز برکنار گرفته و طایفه‌ای گرد ما خفته، پدر را گفتم: یکی از اینان سر برنمی‌دارد که دوگانه‌ای بگزارد. چنان خواب غفلت برده‌اند که گویی نخفته‌اند که مرده‌اند. گفت: جان پدر! تو نیز اگر بخفتی، به از آن که در پوستین خلق افتی.»

الف نویسنده با دیدن گروه خفته، از چه چیزی گلایه می‌کند؟

ب آیا پدر با او موافق است؟

پ در کدام قسمت متن، از پدر با احترام یاد شده است؟

ت قسمت‌های مشخّص‌شده را معنی کنید.

۱۳ چرا می گویند وقت از طلا گران بهاتر است؟

۱۴ برای هر کلمه دو هم‌خانواده بنویسید:

فضل:

محروم:

۱۵ منظور از «عمر حقیقی را شناسنامهٔ ما تعیین نمی‌کند» چیست؟

www-kanoon-ir

پاسخ‌نامه تشریحی

۱ الف) تکرار. کلمات «دوست» و «آشنا» تکرار شده‌اند.

ب) مراعات نظیر. بین کلمات مزرع، داس، کشته و درو آرایهٔ تناسب یا مراعات نظیر وجود دارد.

ج) تضاد. بین کلمات «دوست / دشمن» و «دانا / نادان» آرایهٔ تضاد وجود دارد.

۲ الف) خانه‌ای برای شب ← نادر ابراهیمی

ب) رگبار کلمات ← محمد جواد محبّت

ج) بوستان ← سعدی

د) گلشن راز ← شیخ محمود شبستری

۳ چون آن‌طور که شایسته است از آن استفاده نکرده‌اند.

۴ الف) هیأت، هیئت

کلماتی مانند جرأت، جرئت / هیئت،هیأت به دو شکل نوشته می‌شوند.

۵ محبت انسان‌هایی که غرق در مادیات هستند و همه چیز را با معیارهای مالی می‌سنجند، در قلب انسان جای نمی‌گیرد.

۶ ج) به تعداد افعال، جمله داریم. در این بیت، سه فعل (گفتی، بگو، بگویم) داریم؛ علاوه بر آن، منادا (شیرین من) هم جمله است؛ زیرا شبه جمله است و در شمارش تعداد جملات محاسبه می‌شود. ردیف بیت (کو) هم به معنی «کجاست» می‌باشد؛ پس در اینجا هم دو جمله داریم. در نتیجه مجموع جملات بیت شش عدد می‌باشد.

۷

الف برهان: دلیل، حجت

۸ زیرا نوجوانی دورهٔ شوق و شکوفایی و نشاط زندگی است.

۹ صحیح. پروین در قطعات اخلاقی خود، مناظرهٔ میان دو شیء یا دو انسان را نمایش می‌دهد و در پایان، نتیجهٔ اخلاقی از آن ارائه می‌کند.

۱۰ الف) در سایر گزینه‌ها، کلمهٔ دوم جمع کلمهٔ اول است؛ اما در گزینهٔ «الف»، هر دو کلمه مفرد هستند.

۱۱

الف ای خدایی که پایه‌های جهان را بنا کرده‌ای، از درگاه تو هر گونه بیداد و ظلمی به دور است.

ب از بس که آن راه کوتاه به نظرش طولانی رسید، دنیا پیش چشمش تیره شد.

پ اساس کار را بر گذشته و آینده قرار مده، اکنون را خوش باش و عمر خود را تلف نکن.

ت به یاد می‌آورم که در دوران کودکی، عبادت‌کننده و شب‌زنده‌دار بودم.

ث تا کرانه‌های دور سفر کنم و دوباره پیام‌آور بهار باشم.

ج آسمان، روشن و گرم و سرزنده، مانند لبخند زیبایی شد.

چ خدایا! تو از او راضی باش و پایگاه او را پایگاه دوستان خودت قرار بده.

ح خدایا! به ما جرئت بده تا در راهت جان را فدا کنیم.

۱۲

الف از این‌که بیدار نمی‌شوند تا نماز صبح بخوانند.

ب خیر

پ شبی در خدمت پدر ــ رحمةالله‌علیه ــ نشسته بودم.

ت قرآن در دست داشتم ــ نماز صبحی بخواند ــ در کار دیگران سرک کشیدن

۱۳ زیرا با صرف وقت می‌توان طلا را به‌دست آورد، ولی عمر تلف‌شده را با پول نمی‌توان خرید.

۱۴ فضل: فاضل، تفضّل (: مرحمت، بخشش)، فضیلت

محروم: حرام، حریم، مَحرَم

۱۵ اینکه چند سال زندگی کرده‌ایم، عمر واقعی ما را تعیین نمی‌کند؛ عمر حقیقی ما فرصت‌هایی است که با رفتارهای زیبا و کارهای بزرگ می‌گذرد.